

حقوق اداری

جهت آزمون های دکتری روزانه. شبانه.
آزاد اسلامی. پردیس خودگردان و پژوهش
محور

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بسته دکتری حقوق اداری

(آزمون نیمه متمرکز ۹۶)

سرشناسه: ابوالقاسم شم آبادی

عنوان: حقوق اداری

مشخصه نشر: تهران، انتشارت عدلیه، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ص ۳۱۵

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۴۷۹-۱-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: حقوق اداری - خدمت عمومی - نظم عمومی - عدم تمرکز

شناسه افزوده: حقوق - قانون - دستگاه‌های اداری - دولت

تلفن :

۰۹۳۶۴۴۶۳۱۴۶

۰۹۲۱۲۱۰۹۳۸۹

Email: nashreadliye@gmail.com

http://www.adlpub.com

کانال تلگرام عدلیه را در گوشی خود دنبال کنید:

@entesharateadliye

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

**هر گونه کپی برداری و انتشار در فضای مجازی جرم بوده
و
متخلف مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.**

این مجموعه تقدیم می شود به:

دکتر منوچهر طباطبائی مؤتمنی

حقوق عمومی به عنوان سیاسی ترین رشته حقوق به شاخه‌های مختلفی تقسیم می‌شود که یکی از مهم‌ترین شاخه‌های آن حقوق اداری است. حقوق که مجموعه قواعد حاکم بر کارمندان و نهادهای مامور به خدمات حقوقی است با هدف حمایت و خدمت به شهروندان شکل گرفته است. در پشت پرده ایجاد آن ماجراهای فراوانی نهفته که ذکر آن در این مقال نمی‌گنجد و همین بس که یادگیری حقوق اداری و در راس آن قانون اساسی (به عنوان قانون مادر) تکلیفی است بر دوش همه شهروندان. حقوق اداری تخصصاً عنوان درسی است که دانشجویان رشته حقوق در مقاطع مختلف تحصیلی با آن آشنا می‌شوند. از همین رو فارغ التحصیلانی که می‌خواهند در مقاطع بالاتر ادامه تحصیل دهند بایستی با حقوق اداری به صورت تخصصی به عنوان یکی از منابع آزمون حقوق عمومی آشنا شوند. با توجه اصلاحیه‌ها و سرفصل‌های جدیدی که بعد از چندین سال تغییر و تحول در تابستان امسال (۱۳۹۶) برای آزمون دکتری مشخص شد اینک برای ورود به دکتری حقوق عمومی چه در دانشگاه دولتی و شبانه یا دانشگاه آزاد و پردیس‌های خودگردان و یا پیام نور و... بایستی منابع تخصصی «شامل حقوق اساسی - حقوق اداری و متون فقه (بخش جهاد و ولایت)» و عمومی (زبان عمومی و استعداد تحصیلی) را امتحان داده و نمره لازم را جهت دعوت به مصاحبه کسب کنند.

بنابراین بسته‌ای که برای شما در نظر گرفته شده عبارت است از پنج جلد شامل حقوق اساسی، حقوق اداری، متون فقه، زبان و استعداد تحصیلی. **جلد دوم** بسته حقوق عمومی **درسنامه حقوق اداری** است که به دلیل سطح بالا و تخصصی آزمون دکتری شامل قسمت‌های مختلفی است. به بیان دیگر برای اینکه بتوانید درصد مناسبی از حقوق اداری را در آزمون دکتری بیابید لازم است منابع مفصل‌تر و زیادتری از حقوق اداری را مطالعه کنید. این منابع شامل **کتاب حقوق اداری - جزوات اساتید مطرح و تراز اول - مقاله‌های مهم حقوق اداری، قوانین و تست** است.

جالب اینکه شما با خواندن کتاب ذیل خواهید توانست به منابع فوق دسترسی پیدا کنید. اهمیت این مجموعه در این است که شما بدون اینکه نیاز به خواندن ده‌ها جلد کتاب حقوق اداری، جزوه‌های نایاب و گاه غیرقابل دسترس، قوانین پراکنده و مقالات داشته باشید، خواهید توانست این منابع را یکجا در دسترس داشته باشید و در وقت و پول خود صرفه جویی کنید. به بیان دیگر این درسنامه شامل بخش‌های ذیل است:

الف- شرح و تفصیل مطالب حقوق اداری یک، دو، و حقوق اداری تطبیقی

ب- نکته‌های مهم کتب اساتید حقوق اداری

ج- ساده ساز قوانین حقوق اداری

د- تست‌های تالیفی و آزمونی

ه- نکات مهم مقالات و جزوه‌های اساتید حقوق اداری

با کمی تدقیق متوجه خواهید شد که قبولی در آزمون دکتری حقوق عمومی در مطالعه منابع فوق خلاصه شده است. بنابراین گروه حقوق عمومی انتشارات عدلیه به مدت سه سال تمام تجربه خود را جهت تدوین یک درسنامه جامع صرف کرده و همزمان با تغییرات صورت گرفته در برگزاری آزمون دکتری به صورت جامع و متمرکز منابع خود را به روزآوری کرده و توانست مجموعه پیش رو را در اختیار شما قرار دهد. البته این کوشش ناچیز در برابر وجود اساتید مسلم در حقوق اداری قدمی است لرزان و رجاء واثق داریم این کتاب به‌عنوان ممارستی باشد بر آنچه از محضر ایشان تلمذ کرده‌ایم. البته ناگفته نماند که مطالب این درسنامه در حقیقت تالیفی بوده و به دلیل اینکه معمولاً سوالات دکتری از منابع رفرنس طراحی می‌شود مبنای کار و سرفصل‌ها مطابق اندیشه‌ها و دکترین اساتید حقوق اداری در دانشگاه‌های معتبر می‌باشد. در پایان لازم می‌دانیم از مدیر محترم انتشارات حقوقی عدلیه که با انتشار این وجیزه، زمینه دسترسی کلیه علاقه‌مندان را به این کتاب فراهم کردند؛ قدردانی نماییم. مشتاقانه چشم‌انتظار انتقادات سازنده مخاطبین گرامی خواهیم بود.

❖ راهنمای شرکت در آزمون دکتری

یکی از مشکلاتی که در کشورمان از قبل وجود داشته و دارد، عدم ثبات منابع آزمونی و مقررات واحد است. هر ساله ما شاهد این هستیم که در نحوه برگزاری آزمون های دکتری تغییر ایجاد می شود. امسال نیز با توجه به دیدگاه کلی و عمومی کشور و قوه قانونگذاری درباره تجمیع آزمون دکتری، دانشگاه های مختلف اعم از دولتی، پیام نور، آزاد و پردیس های خودگردان ملزم شده اند که یک آزمون مشترک برای ورودی دکتری در هر یک از شاخه های حقوق و سایر شاخه ها داشته باشند. بنابراین سوالی که در اینجا مطرح می شود این است که منابع آزمون دکتری حقوق عمومی دانشگاه آزاد یا دولتی و یا پردیس چیست؟ برای پاسخ به این سوال لازم است مطالب زیر را مطالعه کنید:

الف- نحوه برگزاری آزمون دکتری

پذیرش دانشجو در سال ۱۳۹۶ بر اساس قانون "سنجش و پذیرش تحصیلات تکمیلی" مصوب ۹۴ مجلس محترم شورای اسلامی و مصوبات "شورای سنجش و پذیرش تحصیلات تکمیلی" انجام می شود. لذا ضرورت دارد تمامی متقاضیان ورود به دوره دکتری در کلیه رشته های مصوب دفتر گسترش آموزش عالی اعم از دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی از جمله دانشگاه آزاد اسلامی در آزمون ورودی دوره های دکتری (Ph.D) شرکت نمایند. لازم به ذکر است پذیرش بر اساس قانون مذکور و مطابق این اطلاعیه و شرایط و ضوابط مندرج در دفترچه راهنمای پذیرش آزمون مذکور (که در زمان ثبت نام توسط سازمان سنجش منتشر می شود)، صورت خواهد گرفت.

قانون سنجش و پذیرش دانشجو در دوره های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی کشور مصوب ۹۴ و ابلاغی ۹۵ به شرح ذیل است:

ماده ۱- تعریف اصطلاحات به کار رفته در این قانون به شرح زیر است:

الف - دانشگاه: به کلیه دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی تحت پوشش وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی غیر دولتی اطلاق می شود.

ب - وزارتین: به وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اطلاق می شود.

پ - **سنجش:** فرآیندی است که با هدف ایجاد وحدت رویه و هماهنگی در بین دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی، ایجاد فضای رقابتی یکسان و برقراری عدالت آموزشی برای کلیه داوطلبان تحصیلات تکمیلی از طریق آزمون، مصاحبه علمی، بررسی سوابق آموزشی و پژوهشی و فناوری انجام می‌شود.

ت - **پذیرش:** فرآیندی است که با شرکت داوطلب در آزمون آغاز و با بررسی سوابق آموزشی، پژوهشی، فناوری، انجام مصاحبه علمی و سنجش عملی تکمیل و با اعلام نتایج قبولی توسط وزارتین از طریق سازمان سنجش آموزش کشور و مرکز سنجش آموزش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پایان می‌یابد.

ث - **تحصیلات تکمیلی:** شامل مقاطع کارشناسی ارشد ناپیوسته، دکتری ناپیوسته و دکتری تخصصی می‌باشد.

ماده ۲- برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر نحوه سنجش و پذیرش دانشجوی تحصیلات تکمیلی به شورای سنجش و پذیرش دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌ها با ترکیب زیر واگذار می‌شود که در این قانون به اختصار «شورا» نامیده می‌شود:

۱- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری (رئیس شورا)

۲- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۳- دو نفر از رؤسای دانشگاه‌های دولتی به انتخاب وزارتین

۴- رئیس دانشگاه آزاد اسلامی بدون حق رأی

۵- رئیس دانشگاه پیام نور

۶- رئیس سازمان سنجش آموزش کشور (دبیر شورا)

۷- دو نفر از نمایندگان کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری به عنوان ناظر

تبصره ۱- عضویت اعضاء در «شورا» قابل تفویض به غیر نمی‌باشد و «شورا» با حضور حداقل پنج نفر از اعضای دارای حق رأی، رسمیت می‌یابد.

تبصره ۲- «شورا» می‌تواند برای انجام وظایف محوله، کارگروه‌های تخصصی تشکیل دهد.

تبصره ۳- شورا موظف است در اجرای این قانون، سیاست‌های کلی نظام ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی را رعایت نماید.

ماده ۳- وظایف و اختیارات شورا در خصوص سنجش و پذیرش دانشجوی تحصیلات تکمیلی عبارت است از:

الف - تصویب شیوه‌نامه اجرائی سنجش و پذیرش دانشجوی تحصیلات تکمیلی در دانشگاه.

ب - تصویب عناوین و تعیین ضرایب دروس آزمون مربوط به هر رشته تحصیلی.

پ - نظارت بر حسن اجرای فرآیند سنجش و پذیرش و اعلام نتایج پذیرفته‌شدگان.

ت - تعیین نصاب قبولی در مرحله سنجش عمومی برای ورود به مرحله بعدی سنجش.

ث - تصویب دروس آزمون متمرکز دوره کارشناسی ارشد در هر یک از رشته‌های تحصیلات تکمیلی و تعیین ضرایب آنها.

ج - تعیین تعداد دفعات برگزاری آزمون متمرکز در هر سال و مدت اعتبار آن.

چ - تصویب معیارهای اختصاصی در خصوص رشته‌های خاص.

ماده ۴- سنجش در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته براساس آزمون متمرکز از دروس تخصصی مقطع کارشناسی و تأثیر معدل داوطلب (در رشته‌های مرتبط) توسط وزارتین انجام می‌شود.

ماده ۵- سنجش و پذیرش دانشجو در مقطع دکتری ناپیوسته برحسب هر یک از شیوه‌های «آموزشی - پژوهشی» و «پژوهش محور» به شرح زیر انجام می‌شود:

الف - دکتری آموزشی - پژوهشی: سنجش و پذیرش برای ورود به دوره دکتری ناپیوسته آموزشی - پژوهشی براساس معیارهای زیر صورت می‌گیرد:

۱- آزمون‌های متمرکز (۵۰ درصد)

۲- سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری (۲۰ درصد)

۳- مصاحبه علمی و سنجش عملی (۳۰ درصد)

ب - دکتری پژوهش محور: سنجش و پذیرش برای دوره دکتری ناپیوسته پژوهش محور براساس معیارهای زیر صورت می‌گیرد:

۱- آزمون‌های متمرکز (۳۰ درصد)

۲- سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری (۲۰ درصد)

۳- مصاحبه علمی و بخش عملی (۳۰ درصد)

۴- تهیه طرح واره (۲۰ درصد)

تبصره ۱- برگزاری آزمون‌های متمرکز زیر نظر هریک از وزارتین و از طریق سازمان سنجش آموزش کشور و مرکز سنجش آموزش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برگزار می‌شود. شورا می‌تواند با لحاظ بند (ت) ماده (۱) از ظرفیت دانشگاه‌های کشور اعم از دولتی و غیردولتی در برگزاری آزمون متمرکز استفاده کند.

تبصره ۲- هریک از وزارتین موظفند در چهارچوب آمایش آموزش عالی کشور، سالانه نسبت به تعیین سقف ظرفیت مجاز پذیرش دانشجو برای تمامی رشته‌های مورد تأیید شورای گسترش خود اقدام نمایند.

تبصره ۳- طرح‌واره موضوع بند (۴) دکتری پژوهش‌محور باید در جهت رفع یکی از مشکلات ملی باشد و به تصویب دستگاه اجرائی ذی‌ربط رسیده باشد.

تبصره ۴- شورای سنجش و پذیرش دانشجو می‌تواند هر سه سال یکبار نسبت به اضافه نمودن معیارهای دیگر و تعدیل حداکثر ده درصد (۱۰٪) معیارهای موجود اقدام کند. زمان اعمال این تغییرات حداقل یک سال پس از اعلام عمومی آن است.

ماده ۶- سهمیه‌های مصوب مجلس شورای اسلامی و شورای عالی انقلاب فرهنگی برای دوره‌های تحصیلات تکمیلی کماکان به قوت خود باقی است.

تبصره - افرادی که براساس مصوبات مجلس شورای اسلامی و شورای عالی انقلاب فرهنگی از شرکت در آزمون ورودی دوره‌های تحصیلات تکمیلی معاف شمرده شده‌اند، از شمول این قانون مستثنی هستند.

قانون فوق مشتمل بر شش ماده و هشت تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ هجدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۵/۱/۱۸ به تأیید شورای نگهبان رسید».

بر اساس قانون فوق، سنجش و پذیرش دانشجو در مقطع دکتری ناپیوسته بر حسب هر یک از شیوه‌های «آموزشی - پژوهشی» و «پژوهش محور» به شرح زیر انجام می‌شود:

الف - دکتری آموزشی - پژوهشی: سنجش و پذیرش برای ورود به دوره دکتری ناپیوسته آموزشی - پژوهشی بر اساس معیارهای زیر صورت می‌گیرد:

۱- آزمون متمرکز (۵۰ درصد)

۲- سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری (۲۰ درصد)

۳- مصاحبه علمی و سنجش عملی (۳۰ درصد)

ب - دکتری پژوهش محور: سنجش و پذیرش برای دوره دکتری ناپیوسته پژوهش محور بر اساس معیارهای زیر صورت می‌گیرد:

۱- آزمون متمرکز (۳۰ درصد)

۲- سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری (۲۰ درصد)

۳- مصاحبه علمی و بخش عملی (۳۰ درصد)

۴- تهیه طرح‌واره (۲۰ درصد)

اجرای مرحله اول (آزمون متمرکز) توسط سازمان سنجش آموزش کشور و امتیاز مربوط به سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری، مصاحبه علمی و ... توسط دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی پذیرنده دانشجو انجام خواهد شد.

ب- منابع و سرفصل‌های رشته حقوق عمومی

بر اساس مصوبه شورای سنجش و پذیرش تحصیلات تکمیلی مواد آزمون متمرکز دکتری (Ph.D) سال ۱۳۹۶ به شرح زیر خواهد بود:

الف) آزمون زبان با ضریب (۱)

ب) آزمون استعداد تحصیلی با ضریب (۱)

ج) آزمون دروس تخصصی در سطح کارشناسی یا کارشناسی ارشد با ضریب (۴) که شامل حقوق اساسی، حقوق اداری و متون فقه (بخش جهاد و ولایت) می باشد.

سنجش و پذیرش برای کلیه دوره‌ها شامل: روزانه، نوبت دوم (شبانه)، پژوهش محور، پردیس‌های خودگردان، پیام نور، بورس اعزام به خارج، دانشگاه آزاد اسلامی و ... بر اساس قانون فوق صورت گرفته و لذا کلیه متقاضیان ورود به دوره دکتری (Ph.D) لازم است در این آزمون ثبت نام و شرکت نمایند. جدول زمانی ثبت نام و برگزاری آزمون به شرح خواهد بود:

زمان ثبت نام آزمون	زمان برگزاری آزمون
۱۶ الی ۲۱ آذرماه ۱۳۹۵	۶ اسفند ماه ۱۳۹۵